

Systematisk kvalitetssammanställning 2017/2018

Förskolan Kompassen

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Åtgärder enligt föregående sammanställning.....	4
Underlag och rutiner.....	4
Organisation och förutsättning	6
Verksamhetens prioriterade mål.....	8
Mål	8
Insatser	8
Resultat.....	8
Analys.....	9
Åtgärder för utveckling	9
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.....	10
Prioriterat mål.....	10
Insatser	10
Resultat.....	10
Analys.....	11
Åtgärder för utveckling	11
Prioriterat mål 2018/2019.....	11
Normer och värden.....	12
Mål	12
Insatser	12
Resultat.....	13
Analys.....	13
Åtgärder för utveckling	13
Utveckling och lärande.....	14
Mål	14
Insatser	14
Resultat.....	15
Analys.....	16
Åtgärder för utveckling	16
Barns inflytande	17
Mål	17
Insatser	17

Resultat.....	17
Analys.....	18
Åtgärder för utveckling	18
Förskola och hem	19
Mål	19
Insatser	19
Resultat.....	19
Analys.....	20
Åtgärder för utveckling	20
Övergång och samverkan	21
Mål	21
Insatser	21
Resultat.....	21
Analys.....	22
Åtgärder för utveckling	22
Barn i behov av särskilt stöd	23
Mål	23
Insatser	23
Resultat.....	23
Analys.....	24
Åtgärder för utveckling	25
Organisation och struktur	26
Insatser	26
Resultat.....	26
Analys.....	27
Åtgärder för utveckling	27
Sammanfattande analys och reflektion av förskolechef.....	29

Inledning

Förskolan Kompassen har nu bedrivit pedagogisk verksamhet i 3,5 år.

Verksamheten genomsyras av 3 ledord, *möten, nyfikenhet och utforskande*. Dessa 3 ledord ligger till grund för vår vision:

”Vår vision är att ha en miljö som inbjuder till möten där nyfikenhet leder till nya upptäckter”.

Vår värdegrundsvision är:

”Alla ska kunna komma till vår förskola utan att behöva känna rädsla för att bli utsatta för någon form av kränkande behandling. Vi tillämpar nolltolerans mot kränkningar, vi pratar med varandra och inte om varandra”.

Att arbeta med värdegrunden är på samtliga avdelningar ett ständigt arbete och en pågående process utifrån barnens ålder och förmåga. Vår värdegrund ska genomsyra vårt förhållningssätt mot varandra både barn-barn, barn-vuxen, vuxen-vuxen.

Vi arbetar på olika sätt för att öka barnens förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situationer samt viljan att hjälpa andra. Metoder för detta har t.ex. varit

”Magiska skogen”, ”kloka ugglan” samt att pedagogerna har dramatiserat händelser som uppstått i leken. Dessa har man sedan gemensamt reflekterat över.

På avdelningarna med de yngre barnen har vi jobbat med känslor, vi har uppmärksammat varandras känslor genom att sätta ord på känslan och använda tecknet för känslan.

Orden respekt och ansvar är något som vi alla har arbetat med, vi har pratat och sjungit mycket med barnen om att det är viktigt att lyssna på och respektera varandra och sluta när någon säger nej. Ett nej är alltid ett nej som man alltid måste respektera. Vi berömmar och lyfter barnen när de visar medkänsla, hänsyn och när de hjälper varandra.

Åtgärder enligt föregående sammanställning

Vi vill fortsätta utveckla vår miljö och verksamhet vidare genom att bli bättre på att reflektera och utvärdera både pedagoger emellan och tillsammans med barnen. Under året har vi kommit igång mer och mer med vårt arbetssätt kring hur vi använder våra digitala verktyg. Det har hänt mycket med den pedagogiska dokumentationen, Pluttra, då vi alla har fått utbildning i detta.

Alla är eniga om att vi vill utveckla arbetet med den pedagogiska dokumentationen. När det gäller vårt arbetssätt med de digitala verktygen behöver vi utveckla det vidare och få mer utbildning.

Underlag och rutiner

Vi har arbetat gemensamt med planering – genomförande – utvärdering. Som underlag har vi använt oss av:

- Läroplanen
- Skollag
- Barnkonventionen
- Förskolans plan mot kränkande behandling
- Dokumentation
- Reflektionsprotokoll
- Reflektionstid med barnen
- Pedagogiska samtal efter verksamhetsbesök
- Planering i arbetslaget
- Planeringsdagar/fortbildningsdagar
- Diskussioner på Apt
- Dialoger med barnen
- Observationer
- Utvecklingssamtal
- Föräldramöte

- Föräldrabesök i verksamheten
- Föräldraråd
- Föräldraföreningen
- Föräldraenkäter

Vi har arbetat med orden *demokrati* och *respekt* i verksamheten.

Vårdnadshavarna har varit delaktiga genom att uttrycka sina önskemål och behov till pedagogerna i utvecklingssamtal, föräldramöten, föräldraråd samt i den dagliga kontakten.

Organisation och förutsättning

Förskolan Kompassen har en öppen planlösning och består av 4 avdelningar samt gemensamma rum och utrymmen där alla kan mötas såsom torg, ateljé och matsal. Förskolan är modernt byggt med lokaler som är ljusa, har bra ljuddämpning och bra förutsättningar vid av/påklädning.

Förskolan har:

- 2 avdelningar för yngre barn
- 2 avdelningar för äldre barn

Både barn och personal trivs bra i våra lokaler och med vår utemiljö. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla vårt arbetssätt, ett arbete som är ständigt pågående. Vi diskuterar tillsammans vad vi vill med våra olika miljöer och hur vi vill arbeta. Vi är alla överens om att det är en process som tar tid och som ständigt utvecklas och förändras.

Organisationen består av förvaltningschef, förskolechef samt en biträdande förskolechef. Förskolan har under hösten haft 71 barn, varav 1 barn i behov av särskilt stöd. På de yngre avdelningarna hade vi 15-16 barn och på de äldre avdelningarna 20 barn. Personalstyrkan har varit 3,25 % på varje avdelning, och vi har haft en resurspedagog på 75%.

Under våren har förskolan haft 75 barn inskrivna. På de yngre avdelningarna har vi haft 15-16 barn och på de äldre avdelningarna har det varit 22 barn. En förklaring till de utökade barngrupperna var kön till barnomsorgen. Under det gångna året har personalen bestått av 9 förskollärare samt 4 barnskötare. I köket arbetar en kock på 100 %, ett ekonomibiträde på 30 % och ett måltidsbiträde på 50%. Förskolan har en lokalvårdare på 75 %. Arbetstiden för pedagogerna har fördelats på öppettiderna 06–18, vilket också kräver stor samverkan mellan avdelningarna för att ha flest pedagoger närvarande när barnantalet är som störst.

Fortbildning som vi har fått under året:

- Brandutbildning – alla
- Pluttrautbildning 2 halvdagar – alla
- Handledarutbildning – en förskollärare
- Högskoleutbildning, 7,5 hp – flerspråkighet & interkulturalitet – 5 förskollärare
- Föreläsning, Mike Florette - alla
- Föreläsning Extra anpassningar - alla

- Föreläsning lärprocesser - processledaren
- Föreläsning "Barn av vår tid" Lou Rossling och Micke Gunnarsson –
en förskollärare, en barnskötare
- Studiebesök på två förskolor - alla
- Inspirationsdag för kost och måltider – Kök
- Mösutbildning – kök och städ
- Arbetsmiljö – fackliga representanter
- Digital kompetens i förskolan – en förskollärare
- Planeringsdagar/Utbildningsdagar – Fokus på nyanlända - alla

Verksamhetens prioriterade mål

Mål

”Att öka barns kreativitet genom fantasi och inspiration”

- Utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama (Lpfö. 2.2:12)
- Utvecklar sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap (Lpfö, 2.2:21)

Insatser

- Sagor
- Drama
- Bygg och konstruktion
- Skapande med olika material
- Skapat inspirerande miljöer, magiska skogen
- Aktivitetsstationer på utegården
- Utflykter
- Arbetat i smågrupper
- Inspirerande studiebesök på förskola i Tibro - alla
- Gemensamt adventsfirande
- Uppmuntrat, berömt och pushat barnen till att våga tro på sig själv – Du kan!

Resultat

Barnen återberättar sagor och intresset för att lyssna har ökat. Börjar man att läsa så kommer det alltid fler som vill lyssna. Barnens ordförråd har ökat. Vi har även sett att barnens fantasi och förmåga att stanna kvar i lekar har ökat. Nya lekar och rollekar har också kommit till utifrån barnen, vilket också tyder på kreativitet och att de vågar ta steget att hitta på nytt och känner sig trygga i det.

Vi ser en ökad glädje och nyfikenhet hos barnen när det gäller skapande i olika material. De barn som tidigare inte velat, visar nu på att de också vill delta.

Både när det gäller torget och vår utemiljö har barnen utvecklats i att vara mera tillåtande, inbjudande i sina lekar och att acceptera varandras olika förutsättningar. När vi har varit på utflykter har vi sett att barnens lust, nyfikenhet och inspiration har ökat. Samhörigheten och glädjen har ökat på förskolan.

Analys

Genom att vi har ett mer öppet och tillåtande förhållningssätt har både barn och pedagoger vågat ta nya initiativ. Då pedagogerna är lyhörda och lyssnar in barnens intressen och önskemål har det gjort att vi ser mer lust hos barnen att våga utmana sig själva i sin kreativitet. Genom att börja reflektera kring miljöns betydelse i verksamheten, både ute och inne så har vi sett nya lekar komma till. Miljön på torget har utvecklats med mer byggmaterial och en motorikbana. Nu har det blivit en mer kreativ mötesplats där olika åldrar kan mötas i lek och samspel. Det har skapats nya möten bland barnen som inspirerat till kreativitet. Studiebesöket vi gjorde gav oss mer inspiration till att skapa nya miljöer för barnen. I samband med att miljöerna på torget förändrades ändrades också tänkandet kring att vidareutveckla utemiljön. Med vårt nystartade arbetssätt med stationer utomhus, har vi sett att barnen bebländar sig och leker tillsammans med glädje. Vi alla pedagoger har inspirerat varandra och samarbetat kring detta.

Under december månad hade vi adventssamlingar där varje avdelning ansvarade för varsin aktivitet.

Åtgärder för utveckling

Vi vill fortsätta att ta vara på varandras kompetenser så att samarbetet och verksamheten på förskolan utvecklas vidare. I och med detta får vi ett helhetstänkande och en framåtanda i huset. Pedagogerna är även överens om att utvecklandet av våra miljöer måste fortsätta. Ateljén ska prioriteras i första hand, vi måste gemensamt komma fram till hur och på vilket sätt vi ska använda den på. Till hösten 2018 tar vi på första arbetsplatsträffen beslut om nytt prioriterat mål.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Prioriterat mål

Vi vill öka tryggheten för barnen i matsalen.

Insatser

- Vi samlar barnen och går lugnt till och från matsalen.
- Tänker på hur vi placerar barn och vuxna vid matbordet, barnen har bestämda platser.
- Vi försöker att lämna borden så få gånger som möjligt.
- Den pedagogiska personalen tar ansvar för hur och vad barnen äter.
- Alltid en närvarande pedagog.
- Det ska alltid finnas en pedagog eller annan vuxen som stöd vid serveringsdisken.
- En öppen kommunikation mellan pedagoger och kökspersonal.
- Försökt att starta ett matråd.

Resultat

Det har blivit lättare att samla barnen, vid grinden, framför soffan/trappan, och det har lett till att barnen blivit mer trygga och medvetna om våra rutiner.

Förflyttningen mellan avdelningar och matsal fungerar nu bättre. De yngre barnen har lärt sig att gå tillsammans, ibland i ett tyst "tåg". De äldre barnen går bordsvis ut till matsalen. När vi pedagoger bestämt hur vi sitter vid matborden har vi sett att det blir en lugnare matsituation, tryggare barn. När vi däremot fått trycka ihop oss och sitta fler vid samma bord, ser vi att barnen inte mår bra av detta. De blir oroliga och det blir en mer stökig miljö.

Genom att vi pedagoger alltid är närvarande i matsalen, har vi sett att barnen blivit tryggare och mer självständiga. Barnen uttrycker mer vad de tycker om och vad de vill ha. Fortfarande ser vi att vissa barn har svårt för att gå fram till serveringsdisken, om inte en pedagog följer med. Barnen tar ett större ansvar, litar på sin egna förmåga och hjälper varandra i större utsträckning. Detta har gjort att förtroendet mellan barn-vuxen, barn-barn har stärkts. Då miljön i matsalen är öppen och stor, har många av barnen svårt för att koppla bort och kunna koncentrera sig på sitt.

Analys

Vi ser att struktur och regler är viktigt och att barnen mår bra av en tydlighet. När vi frångår detta och man får t.ex. byta plats eller sitta fler vid samma bord leder det till att det blir rörigare för både barn och vuxna. När vi vuxna måste lämna borden för att fylla på mer mat till barnen, blir det oroligt och rörigt. En lösning på detta är att vi redan från början får mer mat vid borden. Det är viktigt att både pedagoger och övrig personal bemöter barnen respektfullt och utifrån varje barns förutsättningar.

Närvarande pedagoger har visat sig ha en stor betydelse för hur lugnt och tryggt det blir för barnen i matsalen, vi har märkt skillnad när vi inte har varit tillräckligt många vuxna.

Vi har inte kommit igång med matrådet som tänkt.

Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter med det mål vi har satt upp och utvecklar miljön vidare i matsalen. Vi vill skärma av i matsalen med skärmväggar och en vikvägg ut mot torget. Matrådet måste komma igång, för att kommunikationen mellan barn, pedagoger och kökspersonal ska bli optimal. Vi får alla jobba för att det ska bli ett positivt och öppet klimat i matsalen, där vi alla respekterar varandra.

Prioriterat mål 2018/2019

Troligtvis fortsätter vi med samma mål, men tar upp detta till diskussion och tar ett beslut under höstens första arbetsplatsträff.

Normer och värden

Mål

- *”Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar” (Lpfö, 2.1:1)*
- *”Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra” (Lpfö, 2.1:2)*
- *”Förståelse att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning” (Lpfö, 2.1:4)*
- *”Respekt för allt levande och sin närmiljö” (Lpfö, 2.1:5)*

Insatser

- Arbetat med en tydlig Nolltolerans mot kränkande behandling genom sagor, samtal, drama.
- Synliggjort för barnen våra regler och förhållningssätt mot varandra.
- Synliggjort för barnen att vi alla har olika behov och förutsättningar.
- Närvarande, vägledande pedagoger
- Demokrati, alla har haft möjlighet att uttrycka sin åsikt.
- Delat upp gruppen i grupper, vuxna nära barnen.
- Arbetat med bilder och tecken för att förstärka vårt känslspråk.
- Samtal kring mångfald, att vi alla är olika men har samma lika värde.
- Aktivt och medvetet pushat barnen till att hjälpa varandra.
- Lyft och uppmärksammat barnens positiva handlingar.
- Röris, avslappning, kompismassage, yogasagor, Magiska skogen, Stopp min kropp, Rocka sockor och Kloka ugglan.
- Arbetat med hur man är en bra kompis, kompisolen m.m.
- Enkät för 5-åringar, om trygghet och trivsel, se bilaga 1

Resultat

Genom arbetet med Magiska skogen, kompismassage, stopp min kropp mm, har vi sett att barnens empatiska förmåga har utvecklats. Vi ser att de lättare kommer till tals och kan uttrycka sig. De har hjälpt varandra exempelvis vid måltider samt vid påklädning. Barnen försöker ofta själva trösta eller lösa konflikter innan de söker hjälp hos oss. Samtal med barnen kring händelser som skett har visat sig påverka barnen positivt genom att de senare relaterar till olika händelser i leken.

De äldre barnen tar ett stort ansvar för de yngre barnen. Vi har sett att barnen har mått bra av tydliga regler och förhållningssätt. Vi ser att barnen har ökat sin förståelse för varandra, då de nu lättare accepterar detta och ifrågasätter inte varandras olikheter.

Analys

Vi arbetar ständigt med en social fostran så som allas lika värde och demokrati. Hur man är en bra kompis och hur man är mot varandra. Pedagogerna har markerat direkt vid minsta tendens i ord eller handling till kränkande behandling. Bland de yngre barnen har pedagogerna satt ord på barnens olika känslor och förstärkt detta med bilder och tecken. Vi har ständigt försökt förändra vår miljö och ibland delat in barnen i mindre grupper. Kommunikationen mellan avdelningarna fungerar bra och vi har alla hjälpts åt för att få till våra lekmiljöer.

Emellanåt har det varit svårt att få lekmiljöerna att fungera och det har ibland varit en rörig miljö då vi pedagoger inte alltid räckt till. Det har då varit svårare att tillgodose alla barns behov. Pedagogerna har noterat att vissa barn flyr undan för att hitta egna vrår och en lugnare miljö.

Åtgärder för utveckling

Vi har arbetat mycket på samtliga avdelningar med normer och värden. Arbetet är en ständig pågående process som vi värderar högt i vårt arbete med barnen. Vi vill försöka få in mer aktiviteter som främjar hur vi är mot varandra.

Utveckling och lärande

Mål

- *”Utvecklar sin identitet och känner trygghet i den” (Lpfö, 2.2:1)*
- *”utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära” (Lpfö, 2.2:2)*
- *”Utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga” (Lpfö, 2.2:3)*
- *”Utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler” (Lpfö, 2.2:5)*

Insatser

- Introducerat miljöer, leksaker och material tillsammans med barnen.
- Varit lyhörda, och ändrat våra miljöer utefter barnens lek och intressen.
- Arbetat med ett tillåtande klimat, men med tydliga regler och strukturer, som skapar en trygg miljö för barnen.
- Gemensamma aktiviteter på gården.
- Uppmuntrat barnen till att göra saker själva. DU kan! Gett beröm.
- Gemensamma sångsamlingar på torget.
- Skapat tid och förutsättningar för barnens fria lek, minimerat avbrotten för barnen.
- Pedagogerna har uppmuntrat barnen till att söka sig fram till sin egen lösning.
- Samtal, dialoger, planerade/ spontana aktiviteter såsom samlingar, drama och gemensamma utflykter.

- Praxis alfabetet, skriftspråket, matematik i vardagen, rollek, spel, skapande, bygg, konstruktion, sagostund, sång, musik, miniröris, kompismassage.
- Digitalisering
- Språkstödjare

Resultat

Barnen har varit positiva till det som har erbjudits och det vi har genomfört. De har varit vetgiriga, nyfikna, velat prova på nytt, ställt frågor och velat veta mera. Många barn har blivit mer självständiga och självgående i verksamheten. Vi ser nu att barnen på egen hand startar upp spel och pussel tillsammans, som de genomför på egen hand utan hjälp från pedagoger. Flera barn har under våren blivit mer framåt under planerade aktiviteter vilket de visat genom att ta för sig mer och vara mer aktiva.

Då vi har tänkt till och utvecklat hur vi kan använda gården på ett bättre sätt, har barnen visat på glädje, nyfikenhet, samspel och vetgirighet.

Våra gemensamma sångsamlingar på torget har ökat vi-känslan i huset. Alla deltar aktivt och sjunger med glädje, stora och små sitter blandat tillsammans. Genom miniröris har barnen ökat sin kroppsuppfattning och förståelse för vikten av att man ska röra på sig för att må bra. Barnen vill göra detta ofta och har även efterfrågat avslappning.

Många barn har utvecklat ett intresse för siffror och bokstäver. De relaterar bokstäver till sitt eller kompisens namn och några barn har knäckt koden och börjat läsa. Något vi har lyft mer än tidigare är praxisalfabetet, barnen ljudar mer och vissa ljudar även ord. Matematik och problemlösning har även blivit ett stort intresse hos många av de äldre barnen. Då matematiken ständigt kommer in i vardagen ser och hör vi pedagoger hur barnen benämner och använder sig av matematiska begrepp. När det gäller bygg och konstruktion har vi sett att barnen har utvecklats. De har nu oftare ett målinriktat tänk i sitt byggande. Barnen tar efter varandra och börjar några bygga så börjar fler, även över avdelningarna.

Barnen har varit väldigt positiva till utflykterna, de har visat på en stor glädje och nyfikenhet.

Utflykterna gör att barnen bildar nya konstellationer och leker ofta konfliktfritt under lång tid. Barnen har reflekterat och pratat om vad de har upplevt och sett för förändringar över tid som t.ex. vatten-is-snö.

Vi har sett att barnen med ett annat språk än svenska som första språk, har känt en stor trygghet i våra språkstödjare. De har i första hand vänt sig till språkstödjaren, och har då haft en större möjlighet till att bli mer delaktiga i verksamheten.

Analys

Vi pedagoger har varit tillåtande och uppmuntrande till barnens egna initiativ och handlingar. Miljöerna har vi ständigt förändrat utifrån barnens olika intressen och behov. Vi har introducerat nytt material tillsammans med barnen så att de idag själva kan genomföra t.ex. ett spel på egen hand utifrån spelreglerna. Barnens ökade intresse för bokstäver tror vi till viss del beror på att vi har använt bokstäver i många sammanhang med barnen. Vi har även arbetat mer medvetet med ljud och praxisalfabetet.

Det matematiska arbetet tillsammans med barnen har berikat deras språk med nya ord och begrepp. Miljöerna för bygg och konstruktion har utvecklats, vilket har lett till att barnen har utmanats mer och utvecklat sitt tänk kring bygg, konstruktion och samarbete. Barnen har blivit mer målinriktade i sitt skapande, då vi pedagoger uppmuntrat och varit närvarande.

Genom att vi pedagoger berättat sagor och läst böcker, har detta gett barnen upplevelser och en vilja till att lyssna och återberätta sagor för varandra. Då vi kontinuerligt har haft gemensamma sångsamlingar och miniröris, har vi sett att gemenskapen och vi-känslan ökat.

Vi tror att utforskandet av andra miljöer och våra utflykter från förskolan är bra ur flera aspekter, ytan och friheten i naturen gör att konflikter minskar. Barnens lek förändras och vi upplever att barnens förhållningssätt blir mer öppet och tolerant och vi-känslan förstärks.

Barnen har genom utflykterna fått möjlighet till att reflektera kring förändringar i naturen, vilket barnen har gjort.

Vi har sett vikten av att ha språkstödjare i verksamheten. Dessa personer har en kompetens som är en stor tillgång för oss alla.

Under läsåret har vi inte kunnat ha all planeringstid. Detta har inneburit att den planerade verksamheten inte alltid har blivit som vi tänkt. Vi har under maj månad påbörjat ett projekt med utemiljön, som både barn och vuxna upplever positivt och detta är något vi kommer att fortsätta med

Åtgärder för utveckling

Vi vill fortsätta med att ta med barnen i planeringen av miljön såväl inne som ute.

Utveckla projektet med gemensamma planerade aktivitetsstationer på gården. Fortsätta att vara lyhörda gentemot barnens intressen och behov, vi kommer även fortsätta att ställa utmanande frågor till barnen.

Barns inflytande

Mål

- ”Utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation” Lpfö 98 2.3 - 1
- ”Utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö” Lpfö 98 2.3 - 2

”Utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutfattande.” Lpfö 98 2.3

Insatser

- Introducerat miljöer, leksaker och material tillsammans med barnen.
- Vi har lyssnat och sett till barnens behov och ändrat miljön efter deras lek.
- Alla barn har getts utrymme att få komma till tals och säga vad de tycker.
- Varit tydliga med att man ska lyssna på varandra
- Ökat barnens medvetenhet, utifrån deras förmåga, att demokrati och inflytande inte alltid betyder att man får som man vill.
- Varit lyhörda för vad barnen vill
- Barnen har varit med och önskat saker vid beställningar.
- Skapat ”Magiska skogen ” tillsammans.
- Gett barnen möjlighet att välja inne eller utelek, vi har förhållit oss till detta.
- Gett barn med annat språk som första språk, förutsättningar att vara delaktiga, via våra språkstödjare.

Resultat

- Barnen har blivit mer självständiga och självgående i verksamheten.
- Ett flertal barn startar nu upp egna aktiviteter, utan hjälp från pedagoger.
- Barnen tar mer egna initiativ.
- Barnen har blivit mer förstående för att det inte alltid blir som de vill.
- De har tagit ett större ansvar för vår miljö, inne/ ute, och för det vi bestämt.

Analys

Vi pedagoger har varit tillåtande och uppmuntrande till barnens egna initiativ och handlingar. Detta har gjort att barnen har ökat sin självkänsla och de har sett att de kan.

Då vi har introducerat nytt material tillsammans med barnen, har vi sett att de tar ett större egenansvar. Vi har sett betydelsen av vikten av att barnen har varit delaktiga i förändringar av miljöer, utflykter, vad de vill göra etc.

Åtgärder för utveckling

Vi kommer att arbeta vidare med barns inflytande och vi ska vara mer inlyssnande.

Vi fortsätter att ha det som en naturlig del i vår vardag i verksamheten.

Jobba aktivt för att vårt matråd kommer igång och även införa ett barnråd på förskolan.

Förskola och hem

Mål

- *”Att varje barn tillsammans med sina vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan” (Lpfö, 2.4:1)*
- *”Föra fortlöpande samtal med barnens vårdnadshavare om barnens trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan samt genomföra utvecklingssamtal”*
(Lpfö, 2.4:6)

Insatser

- Inskolning under två veckor, varav 3-dagars föräldraaktiv inskolning.
- Ge alla familjer god tid under inskolningen, låta alla barn ta den tid de behöver för att känna sig trygga.
- Lyhörda för föräldrarnas önskemål och behov. En öppen dialog.
- Föräldrabesök.
- Föräldramöte.
- Luciafirande för föräldrar och anhöriga
- Uppföljning/utvecklingssamtal.
- Använda oss av Pluttra som informationskanal och dokumentationsverktyg

Resultat

Genom att använda oss av en tvåveckors inskolning, varav 3-dagars ”föräldraaktiv”, har vi sett att barnen mått bra av en längre inskolningsperiod. Vi har sett att barnen lättare har knutit an till oss pedagoger och lättare vant sig vid förskolemiljön, då de haft kortare dagar första veckan. Vårdnadshavarna har fått ökad insyn i barnens vardag och vår verksamhet. De har uttryckt det positivt att se helheten av hur verksamheten ser ut under en hel dag.

Vi har fått positiv respons om vår verksamhet under den dagliga kontakten samt på utvecklingssamtal, föräldramöte och besök av vårdnadshavare. Vi har en god samverkan med hemmet, en öppen dialog och många har tagit sig tid till att vara med barnen i verksamheten under en dag. Luciafirandet blev mycket uppskattat

av föräldrarna och barnen var stolta över sin insats. Ett stort engagemang av både barn, pedagoger och föräldrar. Föräldrar bakade lussebullar, barn och pedagoger stod för luciatåg, sång och musik.

Pluttra ger föräldrar en stor inblick i verksamheten samt att barnen får en syn på sitt lärande och sin utveckling, barn och föräldrar får en gemensam bild att diskutera kring.

Analys

Vi har sett och bekräftat alla barn och vårdnadshavare dagligen. Pedagogerna har varit positiva och engagerade och haft ett trevligt förhållningssätt mot både barn och föräldrar.

Vi har varit lyhörda för vårdnadshavarnas önskemål och behov även om vi inte har kunnat tillgodose dem med allt. Inskolningarna har fungerat bättre då pedagogerna har varit tydligare med att det inte bara är tre dagar som gäller vid inskolning, utan att det behövs flera och kortare dagar då vårdnadshavarna behöver finnas nära. Att luciafirandet blev så lyckat beror på att vi alla bidrog på olika sätt. Att vi gjorde något tillsammans stärkte samarbetet mellan förskola och hem.

Pluttra är ett bra verktyg. I de fall där förskolan har mer kontakt med den ena vårdnadshavaren har vi upplevt att Pluttra har gett båda vårdnadshavarna större insyn i barnens verksamhet. Pedagogerna har även fått respons på att föräldrar och barn tittar på Pluttra tillsammans och diskuterar vad som hänt under dagen.

Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter att arbeta som vi gör idag med samma rutiner och förhållningssätt. Vi har pratat om att eventuellt ha fler gemensamma aktiviteter mellan förskola och hem.

När det gäller Pluttra måste vi fortsätta med att få in det på ett naturligt sätt i vår verksamhet.

Övergång och samverkan

Mål

- ” *I samverkan med lärare i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen, för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande och (Lpfö, 2.5)*
- ” *Vid övergångar särskilt uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling (Lpfö, 2.5)*

Insatser

- Möte mellan pedagoger på förskola/förskoleklass/fritidshem för att tillsammans planera för överinskolningen
- Barn/ elevhälsan – överlämning av barn med behov av särskilt stöd.
- Besök av pedagoger från förskoleklass/fritids på förskolan.
- Barnen gjorde ett besök till förskoleklassen och ett besök på fritids
- Överlämningssamtal från förskolan till förskoleklass/fritids
- Följa den handlingsplan som finns gällande samverkan med förskoleklass m.m.
- Skolverkets överlämningsblankett fylldes i av både pedagoger och föräldrar.

Resultat

Det har funnits en oro bland föräldrar angående övergången till F-klass/fritids. Personalen har inte kunnat ge några svar på de frågor som föräldrarna har haft.

Samarbetet med förskoleklass och fritidshem har i stort sett fungerat bra. Barnen har upplevt att det har varit roligt och spännande med besöken som gjorts på skolan, då de bland annat träffat flera av barnen som redan går där och som de känner sedan tidigare. De har uttryckt glädje över att snart få börja. Barnen ser fram emot hösten och pratar mycket om det, de är förväntansfulla.

När det kommer till överlämningssamtal gällande barn i behov av särskilt stöd, så har det känts otillräckligt att enbart lämna skriftlig information från oss pedagoger. Då överlämningen skedde av barn-/elevhälsan, har vårdnadshavare uttryckt att de önskat att pedagogerna varit närvarande vid överlämning. Rektorerna har från start varit tydliga med att de delar in grupperna.

Analys

När övergången startade med ett möte mellan pedagoger från förskolan, fritids, F-klass och rektorer var planeringen för hösten -18 inte klar. Det kändes otydligt med pratet om ”flytande grupper” och det gavs inga svar på frågor.

I år har det varit mer tydligt kring vem/ vilka som skapat grupperna. Vi upplever detta både positivt och negativt. Vi anser att det finns en risk att barnperspektivet åsidosätts, då vi inte på något sätt varit delaktiga.

Det positiva har varit att vi som pedagoger inte tänkt uppdelning under det gångna läsåret. När sedan delningen närmade sig, så kände vi att vår kunskap om barnen och vår kompetens också behövdes.

Överinskolningen har legat bra till i tiden (under maj månad), dock lite utdragen. Antalet träffar kunde varit fler. Allt har skett inom några sammanhängande veckor vilket har varit bra för verksamheten på förskolan.

Den handlingsplan som finns måste vara ett levande dokument och revideras från år till år och se till den grupp av barn som finns just då.

Åtgärder för utveckling

I framtiden önskar vi ett ökat samarbete med skolan för att bättre kunna mötas vid överinskolningen, att både skolan och förskolan får bättre insikt i varandras verksamheter. Det är viktigt att pedagoger både på förskolan men också i förskoleklass/fritids får bekräftat vilken och när information till föräldrarna ges ut för att vi ska kunna möta både barn och föräldrar i detta och deras frågor.

Det är också viktigt att man i god tid går igenom och samtalar kring de barn och behov som finns för barn i behov av särskilt stöd, så att det finns med i den kommande planeringen av verksamheten samt planeringen av eventuella resurser. Vi önskar att vi pedagoger från förskolan är delaktiga vid alla överlämningar, inte enbart skriftligt. Inför nästa år vill vi inför delningen vara mer delaktiga, men huvudansvaret ska ligga hos skolan.

Vi från förskolan skulle vilja prova att enbart genomföra inskolningen till förskoleklassen och att inskolningen till fritids läggs över helt på föräldrarna efter semestern.

Vi skulle även tycka att det vore bra med ett öppet tillvägagångssätt gällande hur många besök det blir vid överinskolningen utifrån hur barngruppen ser ut.

Något som vi skulle vilja prova på är att en pedagog i förskoleklass tar sista året med 5 - 6 åringarna på förskolan och då skulle en pedagog från förskolan arbeta i förskoleklass. På detta sätt får vi en garanterad inblick i varandras verksamheter och den röda tråden finns.

Barn i behov av särskilt stöd

Mål

- *”Utvecklar sin identitet och känner trygghet i den” (Lpfö, 2.2:1)*
- *”Utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lär” (Lpfö, 2.2:2)*
- *”Utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga” (Lpfö, 2.2:3)*
- *” Utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler” (Lpfö, 2.2:5)*

Insatser

- Anpassat verksamheten, en ständig närvaro kring barnen.
- Extra resurs.
- Tydlighet och struktur kring varje barn.
- Ständig kontakt och dialog med vårdnadshavare och förskolechef.
- Barnens-bästa möten.
- Handlingsplaner, extra anpassningar PFL
- Lyfta barnens starka sidor med medvetenhet. Ge beröm!
- Arbeta med olika hjälpmedel såsom veckoschema, tecken som stöd, klädschema, timglas, Ipad.
- Stöttning av specialpedagog, talpedagog och psykolog

Resultat

När barnen har haft en pedagog nära sig och som har följt barnen i verksamheten både i lek, planerade aktiviteter, måltider och övergångar har vi sett att det har gett ett positivt resultat. Med en resurs i gruppen har det underlättat för barnen så att de lättare klarat av sin vardag och fungerat i gruppen. Vi har sett att barnen har mått bra av detta då resursen har gjort verksamheten tydligare för barnen, legat steget före och kunnat undvika annars vanliga konflikter som brukar uppstå. Då vissa barn påvisar att de inte orkar, är trötta och vill vara ifred ser vi vikten av att det finns en lugn och avskild miljö på förskolan.

Att använda sig av ett veckoschema som hjälpmedel i verksamheten har hjälpt vissa barn att få mer struktur och tydlighet över dagen och hur den ser ut. Barnen går själva och tittar på veckoschemat och pratar med varandra om dagen. Barnen pratar nu mera om t.ex. dagens färg och aktiviteter över dagen.

Vi pedagoger känner att ”barnens bästa - möten” har varit ett bra forum, då barnens problematik tydligt har kartlagts och synliggjorts. Detta har blivit ett bra sätt att gå vidare på och att få nya verktyg, tips och idéer för hur vi tillsammans kan hjälpa och underlätta för barnen. Vårdnadshavarna har även visat sig vara positiva till den samverkan som finns i detta forum.

Genom att använda sig av specialpedagogen/talpedagogen har pedagogerna kunnat rådfråga och fått handledning och på så sätt fått nya verktyg i sin verksamhet. Med denna stöttning och med tydligare handlingsplaner har pedagogerna sett en positiv utveckling hos barnen, i tex leken och i den sociala kontakten med både barn och vuxna. Det nya materialet, extra anpassningar, har varit ett bra underlag i samarbetet med specialpedagogen.

Analys

Vi pedagoger är överens om vikten av små barngrupper på förskolan och att antalet hålls nere. Vi tror också att med färre barn i grupperna kan vi minimera antalet resurser, eftersom barnens problematik minskar och inte blir lika tydlig när de inte har lika många barn att förhålla sig till. Vikten av mindre barngrupper är väldigt avgörande för alla barns utveckling och framtid. Genom att ha en helhetssyn på barnet gynnar det barnets utveckling och lärande.

I arbetslagen är det ett ständigt pågående arbete och dialoger förs hela tiden kring vårt arbetssätt, vårt sätt att organisera och tänka kring dessa barn för att underlätta verksamheten för barnen. Vi tycker det är viktigt att vi vågar vara kritiska mot oss själva och varandra. Våga fråga och ta hjälp av varandra och våga prova nya vägar och metoder, detta för att utvecklas vidare och föra vårt arbetssätt framåt.

Veckoschemat har fungerat bättre nu än tidigare dels för att vi har hittat bättre rutiner för hur och när vi ska använda det. En fördel för barnen då de byter avdelning är att de avdelningar som använder schema och bilder använder sig av samma sort. Detta tror vi underlättar för barnen.

Den täta kontakten vi har med föräldrarna skapar ett ömsesidigt förtroende som gör att det är lättare att mötas i den dagliga kontakten, men också vid svårare samtal eller situationer. Vi har haft stor hjälp av elevhälsan med specialpedagog, talpedagog och psykolog samt extra resurs. Vi har även följt de handlingsplaner som gjorts. Dessa handlingsplaner gör att pedagogerna har ett tydligt dokument att stötta sig mot och arbeta med.

Vi har inte i full utsträckning kunnat gett barnen möjligheten till att få gå undan då det behövs extra lugn och ro. Vi har inte alltid haft en fullt fungerande planering, vilket inte har gynnat barnen då de behöver både förberedelse och framförhållning. Det som har fungerat bra trots allt är att vi haft samma goda kontakt med föräldrarna.

Åtgärder för utveckling

Vi måste synliggöra vikten av att insatser och att resurser sätts in tidigt för barnen. Ibland kan det handla om insatser under en kortare period. Det är viktigt att vi pedagoger fortsätter att tänka på förskolans miljöer, och försöka anpassa dem för alla barn.

Tydliggöra för all personal som arbetar på förskolan vilka regler och förhållningssätt som gäller för barnen. Det är också viktigt för barnen att vi talar om varför vi gör som vi gör i vissa situationer.

Vi kommer att fortsätta att arbeta för att ha en god relation med föräldrar. Vägleda dem vidare till t.ex. familjecentralen för råd och stöd, så att samarbetet kring barnet blir så bra och tryggt som möjligt. Någonting som behöver utvecklas är övergången mellan avdelningar/skolan. Viktigt att man i god tid har en öppen dialog med berörd personal kring barnet och en tydlig planering inför övergångar.

Organisation och struktur

Insatser

- Introduktion av nya vikarier till förskolorna i kommunen (förskolechef)
- Under vårterminen startades det upp en vikariepool på försök, (en fritidspedagog 100%)
- Skyddsombuden har ansvaret för att genomföra introduktionen av nya vikarier på förskolan.
- Åldersindelade grupper på förskolan.
- Resurser
- Ramtid

Resultat

Introduktionen som förskolechefen hade för nya vikarier i höstas gav inte ett lika positivt resultat som tidigare. Eftersom vi har ett ständigt behov av att få nya vikarier, är vi positiva till att förskolechefen tar den här kontakten och att intresse finns. Skyddsombudets introduktion av nya vikarier har inte fungerat fullt ut i år. Antalet vikarier varierar ofta och även om det finns många vikarier, så blir det ofta en rundgång bland förskolorna i kommunen. Detta gör att vikarierna inte stannar kvar på samma förskola. Under vårterminen startades det upp en vikariepool på försök, som har fungerat bra. Vi har dock sett att behovet är stort och då vikarien ska täcka upp på alla förskolor har vi inte alltid kunnat få den hjälp vi behövt. Återigen har vi sett att mycket tid har gått till att försöka få tag på vikarier.

Vi tycker att det genom åldersindelade barngrupper har varit lättare att anpassa verksamheten, miljön och materialet. Vi har haft lättare att möta barnens intressen och behov när vi inte har behövt anpassa avdelningen till både en 1-åring och en 6-åring. Detta har lett till att varje åldersgrupp har flera barn i samma ålder och har blivit som en grupp i den stora gruppen. Varje åldersgrupp har på det viset blivit mer synlig och verksamheten har anpassats på ett bra sätt efter barnens behov och utveckling. I 3-5 års gruppen kan man se att de nyinskolade barnen utmanas och utvecklas, men det tar tid att komma in i den nya gruppens rutiner. Det kan vara svårt att bli yngst i gruppen, från att ha varit äldst tidigare. Alla pedagoger har varit överens om att åldersindelade grupper har varit det bästa för verksamheten och för det enskilda barnet.

Allmänt gäller att en hög personaltäthet leder till att barns utveckling och lärande gynnas. Under läsåret 17/18 har det varit hög sjukfrånvaro bland personalen och svårigheter med att få tag på vikarier. Personalen har fått ändra arbetstider, varit underbemannade och hjälpt varandra över avdelningarna. Vi känner alla att vi inte har räckt till så att vi kunnat bemöta alla barn utifrån deras behov och förutsättningar fullt ut. Den fasta ramtiden är tydlig och bra för både personal och föräldrar. Alla vet vad man har att rätta sig efter.

Från januari 18 utökades barngrupperna succesivt med 1-2 barn. Från mitten av april fick vi lite personalförstärkning på grund av hög arbetsbelastning samt större barngrupper. All planeringstid har inte kunnat följas enligt avtal, vilket har gjort att den pedagogiska verksamheten blivit drabbad, detta har lett till en ökad stress hos pedagogerna. Barnen har inte heller kunnat få samma möjlighet till planerad verksamhet.

Analys

Det är bra med en central introduktion av vikarier, vi tycker dock att det vore bra om förskolechefen ansvarar för en större del av introduktionsinnehållet. Detta för att vikarier ska vara väl förberedda när dem kommer ut i arbete och för att spara tid för oss pedagoger. Skyddsombudet tar det praktiska som gäller på förskolan, introduktionsmallen behöver revideras. Vi tycker att vikariepoolen är en bra idé men att den behöver utökas. En person är inte tillräcklig för att täcka alla Karlsborgs förskolor. Då vi har fått lägga mycket tid på att få tag på ytterligare vikarier, har det lett till en hög stressfaktor hos pedagogerna.

Då vi haft en hög sjukfrånvaro bland personalen och arbetssituationen har varit tung, har detta lett till en ökad stressfaktor hos oss. Det känns frustrerande att vi inte har kunnat göra allt som vi bör göra så som reflektion, planering och dokumentation. Även det vi har planerat har ibland inte kunnat genomföras då vi inte varit full personalstyrka, på grund av sjukdom eller att vi fått täcka upp för varandra. De stora barngrupperna är också en stor anledning till hur vi mår. Det känns också jobbigt att vi inte hinner/kan tillgodose alla barn, vi känner oss ständigt otillräckliga, vilket skapar en stress inom oss.

Åtgärder för utveckling

Vikariepoolen för förskolan måste utökas och bli permanent. Poolen kan också förstärka vid planeringstillfällen. Det vore bättre om de olika uppdrag vi har fördelas mer mellan avdelningarna, så att det inte blir så sårbart för en och samma avdelning. Något som också diskuterats är att ha en ateljérista, för att få en mer fungerande verksamhet i ateljén. Vi har fått modernare teknisk utrustning samt utbildning på dessa, detta bör underhållas eftersom vi har krav på oss i våra styrdokument på exempelvis dokumentation och reflektion. För att pedagogerna ska få ny inspiration, kunna utvecklas och förändra verksamheten behövs det

fortbildning. Ett förslag kan vara att samverka med andra kommuner för att få hit föreläsare och få fortbildning på närmare håll. Vi efterfrågar utbyte med de andra förskolorna i olika forum, detta för att få ny inspiration och nya kunskaper från varandra.

Då vi under vårterminen har haft alltför stora barngrupper och inte haft tillräckligt med planerings- eller reflektionstid har vi sett att mycket har fallit i verksamheten. För att verksamheten ska fungera och fortsätta att utvecklas vidare, krävs det att det blir färre barn i grupperna samt att planering- och reflektionstid fungerar. Det är viktigt att kommunen arbetar efter och följer de riktlinjer i skolverkets rekommendationer som finns om antalet barn i grupperna.

Ett check in/check out system är något som har lyfts i huset.

Sammanfattande analys och reflektion av förskolechef

Förskolan Kompassen har sedan 3 år tillbaka haft egen tillagning av samtliga måltider. Detta har varit ett beslut som gällt tills vidare och tills den nya kostorganisationen blev klar. Detta har slagit väldigt bra ut både ekonomiskt och kvalitetsmässigt. Sedan april 2018 är den nya organisationen igång vilket innebär att man har ett permanent tillagningskök och kocken tillhör kostenheten/samhällsbyggnadsförvaltningen

Under året har all personal fått 2 heldagsutbildningsdagar i dokumentationsverktyget Pluttra. Efter utbildningsdagarna är alla igång och använder Pluttra. I Pluttra finns mallar inlagda för ögonblick och reflektion som alla använder sig utav. Under läsåret 2018/2019 kommer fler mallar och dokument att läggas in i Pluttra.

Från januari 2018 har en förskollärare på Kompassens förskola fått ett särskilt uppdrag gällande digitalisering som är ett av kommunens tre fokusområden. Uppdraget innebär att stödja och utveckla digitaliseringen på förskolorna.

Under läsåret har också en högskoleutbildning erbjudits på hemmaplan i flerspråkighet och interkulturalitet. 5 av kursens deltagare var från förskolan Kompassen.

På varje förskola finns nu en kontaktperson för arbetet med nyanlända.

Under en del av läsåret var Kompassen utan processledare men efter en tid utsågs en ny.

På pedagogiska diskussioner som följs efter APT varje månad har förskolan arbetat aktivt med åtgärder för utveckling för att hålla kvalitetsarbetet levande under hela året. Arbetet har skett genom diskussioner i smågrupper utifrån frågeställningar.

Under läsåret har Kompassens prioriterade mål varit att öka barns *”Att öka barns kreativitet genom fantasi och inspiration”*.

Pedagogerna har under året blivit bättre på att hitta metoder för att fånga alla barns intressen för skapande. Barnen har blivit mer självständiga och tagit egna initiativ till att dokumentera, fota och filma det de själva har skapat.

Under vårterminen har man arbetat med att förändra lärmiljöerna på förskolan. Detta arbete pågår och ska fortsätta under nästa läsår.

Till nästa läsår behöver personalen ta tag i användandet av ateljén. Personalen har varit på flera studiebesök på andra förskolor som har givit nya tankar och inspiration men än så länge har man inte fått igång arbetet på sin egen förskola. Tidigt under höstterminen behöver en plan upprättas med tydliga mål och strategier för detta arbete.

Man behöver lyfta begreppet undervisning än mer och använda det ordet i planering, dokumentation, reflektion och utvärdering. Man behöver också fortsätta att utveckla arbetet med barnens delaktighet i planering, dokumentation, reflektion och utvärdering.

Man har också hållit kvalitetsarbetet levande under hela läsåret vilket har gett barnen en högre kvalitet och måluppfyllelse. Detta har vi precis fått ett kvitto på att vi arbetar med på ett mycket bra sätt genom utlåtandet från Skolinspektionen efter deras tillsyn hos oss. Förskolan i Karlsborg klarade sig helt utan anmärkning.

Karin Gustafsson, förskolechef och Helena Dahlqvist förskolechef